

30 mei 2022,

Hare excellentie Minister van natuur en stikstof, hooggeachte mevrouw van der Wal,

Hierbij verzoek ik u om af te zien van de voorgenomen wetswijziging om het beheer van haas en konijn te verbieden. Hieronder zal ik mijn verzoek tot afwijzing toelichten. Ook verzoek ik u vriendelijk om antwoord te geven op mijn vragen.

Inmiddels is de verhouding 1/3 landbouwgronden en 2/3 natuur gebieden. Door meer natuurgebieden te creëren mag je verwachten dat de biodiversiteit toe zal nemen. Ondanks dit beleid zien we echter dat de biodiversiteit is afgenomen. Het zou dan ook meer in de lijn der verwachtingen liggen dat de overheid het principe van de PDCA-cirkel zal toepassen op haar beleid. Gezien voorgaande zou ik graag van de overheid willen weten

- **Welke afspraken er met TBO's gemaakt zijn?**
- **Welke doelen krijgen het TBO's mee?**
- **Worden deze ook geëvalueerd?**
- **Wat zijn de consequenties als de doelen niet bereikt worden?**

Als er geen afspraken met TBO's zijn zou het mij verstandig lijken dat er prestatiecontracten c.q. inspanningsverplichtingen aan de TBO's worden opgelegd. **Graag verneem ik uw visie hierop.**

Aangezien in Nederland veel mensen wonen op een relatief kleine oppervlakte is het niet mogelijk om te spreken van natuurgebieden. (Lees zelfstandige ecosystemen). In Nederland is er sprake van cultuurlandschappen. Daarom is er altijd beheer door de mens noodzakelijk. Het niet beheren van een cultuurlandschap heeft desastreuze gevolgen voor de biodiversiteit van het desbetreffende gebied. Hierbij wijs ik u op onder andere De Oostvaardersplassen, het eiland de Haringvretter en de Amsterdamse drinkwaterleiding duinen als voorbeelden waarbij de biodiversiteit enorm is afgenomen.

Het gevolg van het huidige beleid is dat bepaalde wildsoorten door het ontbreken van beheer enorm toeneemt. Door toename van deze populatie neemt de voedselbehoefte toe. Dit gaat ten koste van o.a. de vegetatie. Geen of eenzijdige vegetatie heeft invloed op de kwaliteit van voedsel. Door het ontbreken van een goede vegetatie zal dat zich uiten in geen of onvoldoende dekking (rust) voor het wild. Geen dekking en onvoldoende dan wel kwalitatief slecht voedsel is niet bevorderlijk voor het welzijn van het wild. Beide argumenten zijn essentieel voor een gezonde wildstand. Dit geldt gelukkig nog niet bij ons in de polder daar de beheerders de kans krijgen om zo nodig in te grijpen. Natuurlijk binnen de wet- en regelgeving. Al is het huidige beleid met continu veranderende regels en een enorme administratieve werklast verre van ideaal. We zien dat terug in een goede wildstand van haas en fazant. **Als u uw beleid niet aanpast zou ik van u willen weten hoe u het dierenwelzijn van het wild waarborgt?**

Een ander aspect van het niet voeren van (adequaat) beheer is de schade aan de landbouw en het milieu. Als we het voorbeeld nemen van de ganzen dan zien we dat de schade aan de landbouw de samenleving jaarlijks tientallen miljoenen kost. U kunt zich voorstellen dat bij het stoppen van het beheer en schadebestrijding dat de kosten enorm zullen toenemen.

De ganzen eten niet alleen maar produceren ook faeces. (Zeven ganzen produceren ongeveer evenveel faeces als een koe). Gezien de enorme aantallen ganzen In Nederland vraag ik mij af welke

invloed de ganzen hebben op de stikstofhuishouding in de landbouw. **Hierbij verzoek ik u om aan te geven hoeveel procent de ganzenmest bijdraagt aan het stikstofprobleem in de landbouw.** Ook ben ik benieuwd in hoeverre de ganzenmest ons drinkwater vervuult en wat de kosten zijn om ons drinkwater weer voor consumptie geschikt te maken. **Hierbij verzoek ik u aan te geven welk percentage de ganzenpopulatie bijdraagt aan de kosten om het drinkwater geschikt te maken voor consumptie?**

Na het zien van het onderwerp uitkoop boeren bij een vandaag voel ik mij geroepen hierop te reageren. Het is teleurstellend hoe u als volksvertegenwoordiger het probleem stikstof profileert. Zoals hierboven aangegeven worden zaken ten onrechte niet meegenomen. **Hierbij verzoek ik u om aan te geven wat de reden is waarom de volgende zaken niet worden meegenomen in de stikstofberekening:**

- Ganzenmest
- Luchtvaart over de gehele oppervlakte van Nederland!
- Gewassen zoals b.v. gras niet in de berekeningen wordt meegenomen maar wel stikstof opneemt.

Om de wildstand in goede banen te leiden zal u waarschijnlijk predatoren willen inzetten. Als u predatoren wilt inzetten dient u wel rekening te houden met het ecosysteem. Een predator zoals een wolf of vos zal niet selectief tewerk gaan. Hij zal een prooi grijpen die het makkelijkst te vangen is. We zien dit al dat de wolf zich tegoed doet aan schapen en vossen aan weidevogels. Wordt er in uw beleid rekening gehouden met de grootte van het territorium van de predator. Is er in Nederland een natuurgebied wat groot genoeg is voor een wolf? Daarbij komt wat doet een wolf als er onvoldoende voedsel is? **Hierbij verzoek ik u om aan te geven in hoeverre uw beleid over predatoren zo is geformuleerd dat de ecosystemen niet nadelig worden beïnvloed en de veiligheid van de mens gewaarborgd wordt. Als dat niet het geval is verzoek ik u om af te zien van grote predatoren.**

Een andere gehoorde oplossing is het medisch ingrijpen in de wildstand. Het toedienen van anticonceptie of operatief steriliseren is genoemd. Bij mij rijzen dan een aantal vragen zoals hoe controleren wij dat het stuk wild geen bijwerkingen heeft van de medicatie. Wat als er complicaties zijn na de operatie? Maar misschien nog belangrijker is wat dit menselijk ingrijpen voor gevolgen heeft op de interactie in een roedel of tussen hert en hinde? **Hierbij verzoek ik u om aan te geven in hoeverre u deze oplossing ambieert. Zijn de consequenties van dit beleid voldoende wetenschappelijk onderbouwd en is er voldoende bescherming ingebouwd voor het wild. Als dat niet het geval is verzoek ik u om deze beleidsmaatregel niet toe te passen**

Een ander aspect welke ik onder uw aandacht wil brengen zijn de data die gebruikt worden voor het beleid. Zo worden tellingen gebruikt van SOVON. SOVON is gespecialiseerd in het tellen van vogels. Ander wild wordt als bijvangst meegeteld. Kortom hoe betrouwbaar zijn dan de cijfers van SOVON. Op de site van de SOVON staan geen telrichtlijnen voor Haas en Konijn. Er zijn geen telrichtlijnen te vinden dus vraag ik mij af hoe ze aan hun informatie komen. Is er bekend op welke tijden ze geteld zijn. Als bijvoorbeeld de haas op een verkeerd tijdstip wordt geteld is dat vergelijkbaar met het tellen van Spanjaarden tijdens de siësta. Kortom onbetrouwbaar. **Hierbij verzoek ik u aan te geven van welke organisaties u gegevens heeft gebruikt en in hoeverre deze telgegevens valide zijn.**

Er wordt aangegeven dat er een dalende trend is. Er is een jaartal genomen waarbij het mij niet duidelijk is geworden waarom van dit jaartal wordt uitgegaan. Van de NOJG heb ik begrepen dat er al voor het voorgestelde uitgangspunt betrouwbare cijfers zijn.

Zo zou ik een jaartal kunnen aangeven waar de hazenstand erg slecht was. Dan zou nu blijken dat de stand enorm is toegenomen. Wat ik hiermee wil zeggen is dat het uitgangspunt arbitrair (lees suggestief) is. **Hierbij verzoek ik u aan te geven wat de reden is waarom u deze datum als uitgangspunt heeft genomen.**

Een ander aspect is het beleid van de overheid over de wildstand. Als ik om me heen kijk zie ik langs (snel)wegen een enorme hoeveelheid dode dieren liggen. Als ik kijk naar de waterwegen dan zie ik dat er beschoeiingen worden gebruikt die vele malen hoger liggen dan het waterniveau. Met als gevolg is dat het wild nooit meer uit de sloot kan komen en zal verdrinken. **Hierbij verzoek ik u aan te geven welk percentage van wild sneuvelt aan aanrijdingen en of verdrinkingen.**

Als u deze gegevens niet heeft kunt u dus niet op betrouwbare gegevens een besluit nemen. Het zou zo kunnen zijn dat er meer wild sneuvelt door andere oorzaken dan door beheer. Het besluit dat u dan neemt is puur op emotie en niet op feiten!!

In Nederland hebben wij door de overheid gecertificeerde beheerders die op vrijwillige basis natuurbeheer verrichten. Deze beheerders draaien veel uren in de natuur en zien wat er in de natuur speelt. Een beheerder probeert een optimaal ecosysteem in zijn gebied te bewerkstelligen. Dit kan door aanplant van gewassen, snoeibeleid, vrije doorgang verlenen en zorgdragen voor de verhouding draagkracht/draaglast in een veld. Dit op basis van de huidige wet- en regelgeving.

De beheerders zijn aangesloten bij een organisatie namelijk de NOJG of de KNJV. Deze organisaties houden toezicht op het opleidingsniveau, de manier waarop beheerd wordt (weidelijk) en voorziet de beheerders van onder andere professionele telmethodieken. De beheerders voorzien eerdergenoemde organisaties van data. Deze organisaties die voorzien worden van gegevens door de beheerders zijn dus bij uitstek de meest geschikte gesprekspartners voor de overheid.

Buiten de eerdergenoemde expertise staan de beheerders open voor externe partijen als die mee willen participeren aan b.v. de tellingen. Dit om de objectiviteit te vergroten. Helaas is er weinig animo van externe partijen. **Hierbij verzoek ik u aan te geven wat de reden is waarom u geen of onvoldoende gebruik maakt van de gegevens die worden aangeleverd door de beheerders die in het veld staan?**

Kortom het beheren van wild zoals haas en konijn is ingrijpen in een ecosysteem en kan niet los van elkaar gezien worden. Een besluit dient dus in een breder daglicht (verkeer, beleid, wet- en regelgeving enz.) gezien te worden. Daarbij is het van belang dat er betrouwbare tellingen gebruikt moeten worden en een eerlijke startdatum van alle data. Het huidige beleid en de voorgenoemde maatregelen komen op mij over als een klassiek voorbeeld van cognitieve dissonantie.

Graag wil ik afsluiten met de mededeling dat de wildstand bij ons in de polders meer dan goed is. Sterker nog we zien de populatie nog steeds groeien!

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet

Arthur de Vos.